

Ustanovenia k oprávnenosti výdavkov

v znení aktualizácie č. 38

1. Finančné a percentuálne limity pre vybrané typy výdavkov

a) Doplnkové aktivity, vyvolané investície a nepriame výdavky

Celková kumulatívna výška výdavkov na doplnkové aktivity¹, vyvolané investície a nepriame výdavky môže tvoriť **max. 40 % z COV na projekt**.

b) Nehnuteľnosti

Oprávnený výdavok	Finančný / percentuálny limit	Poznámka
Nákup pozemkov vrátane nákladov na zriadenie vecných bremien k pozemkom a nájom pozemkov v prospech tretej osoby a náhrada za výkup pozemkov	max. 10 % celkových oprávnených výdavkov projektu max. 15 % celkových oprávnených výdavkov projektu v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy max. do výšky ceny zistenej znaleckým posudkom²	Percentuálny limit na nákup nehnuteľností (kumulatívne za pozemky a stavby v rámci jednej žiadosti o NFP) predstavuje max. 10 %, resp. 15 % ³ z celkových oprávnených výdavkov projektu.
Nákup stavieb	max. 10 % celkových oprávnených výdavkov projektu max. 15 % celkových oprávnených výdavkov projektu v prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely a ktorých súčasťou sú budovy max. do výšky ceny zistenej znaleckým posudkom⁴	

c) Rezerva na nepredvídané výdavky

Oprávnený výdavok	Percentuálny limit	Poznámka
Dodatočné výdavky na stavebné práce	max. 2,5 % celkových oprávnených výdavkov projektu na stavebné práce (bez započítanej rezervy)	Použitý postup musí byť v súlade so smernicou EP a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní.

¹ Zoznam doplnkových aktivít je uvedený v prílohe výzvy č. 7 Špecifiká oprávnenosti v rámci opatrenia 2.7.4.

² Znalecký posudok nesmie byť starší ako 6 mesiacov ku dňu predloženia ŽoNFP.

³ V prípade plôch, ktoré sa v minulosti používali na priemyselné účely.

⁴ Znalecký posudok nesmie byť starší ako 6 mesiacov ku dňu predloženia ŽoNFP.

Dodatočné výdavky na poskytnutie služieb stavebného dozoru	max. 2,5 % celkových oprávnených výdavkov projektu na poskytnutie služieb stavebného dozoru (bez započítanej rezervy)	Limit dodatočných výdavkov sa vzťahuje k zmluvnej cene jednej zmluvy s dodávateľom stavebných prác/ poskytovateľom služieb.
---	--	---

Rezerva na nepredvídané výdavky je osobitným typom priamych výdavkov, ktorá slúži ako rezerva na prípadné zvýšenia cien stavebných prác a služieb do konca realizácie projektu k uvedeným reálnym (aktuálnym) jednotkovým cenám v ŽoNFP, prípadne na iné nepredpokladané zmeny, ktoré môžu vzniknúť počas realizácie projektu. Uplatnenie rezervy na nepredvídané výdavky je možné len v prípade, ak je takáto rezerva uvedená v ŽoNFP. Uplatnenie rezervy sa realizuje prostredníctvom konkrétnej skupiny oprávnených výdavkov, na ktoré má byť rezerva použitá, a ktorá musí spĺňať všeobecné podmienky oprávnenosti podľa kapitoly 2 Príručky k oprávnenosti výdavkov a pravidiel oprávnenosti pre nepredvídané výdavky uvedené nižšie.

Limity pre rezervu na nepredvídané výdavky sú uvedené v rámci prílohy výzvy.

Dodatočné (nepredvídané) výdavky sú výdavky, ktoré **neboli predmetom súťaže verejného obstarávania a ani neboli zahrnuté do pôvodnej zmluvy so zhotoviteľom/dodávateľom** (v prípade prác sa okrem doplnenia nových položiek do pôvodnej zmluvy za dodatočný výdavok považuje aj navýšenie množstva pôvodnej položky). **RO neodporúča, aby rezerva na nepredvídané výdavky bola súčasťou zmluvy s úspešným uchádzačom.** ~~V prípade, ak rezerva na nepredvídané výdavky je súčasťou zmluvy s úspešným uchádzačom, táto rezerva musí byť uvedená v rozpočte projektu v skupine výdavkov 930 Rezerva na nepredvídané výdavky.~~

Vyššie uvedené Ustanovenia platia v princípe rovnako pre stavebné práce a služby stavebného dozoru resp. pre iné typy zmlúv. V prípade všetkých dodatočných výdavkov je potrebné dokladovať hospodárnosť vynaložených výdavkov t.j. podrobný popis ako bol stanovený rozsah a cena dodatočných prác.

Dodatočné výdavky sú výdavky prijímateľa, ktoré vynaložil za dodatočné stavebné práce/služby stavebného dozoru, a ktoré predkladá v rámci ŽoP.

V súvislosti s dodatočnými výdavkami sú oprávnenými dodatočnými výdavkami:

- Dodatočné výdavky za stavebné práce (tzv. navyac práce)** – stavebné práce, ktoré neboli pôvodne zahrnuté v zmluve o dielo, (napr. v projektovej dokumentácii resp. vo výkaze výmer v prípade FIDIC Red Book), pričom priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich uskutočnenie je nevyhnutné na realizáciu projektu (napr. rezerva pre prípad navýšenia zmluvnej ceny z dôvodu vykonania dodatočného archeologického prieskumu).
- Dodatočné výdavky za výkon činnosti stavebného dozoru** – činnosti stavebného dozoru, ktoré neboli pôvodne zahrnuté v zmluve na výkon činnosti stavebného dozoru, pričom priamo súvisia s cieľmi a aktivitami projektu a ich poskytnutie je nevyhnutné na realizáciu projektu (napr. rezerva pre prípad navýšenia zmluvnej ceny z dôvodu predĺženia lehoty výstavby);

Prijímateľ je v prípade dodatočných výdavkov povinný postupovať v súlade so zákonom 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (t. j. najmä v súlade s § 98 – priame rokovacie konanie) a dodržiavať postupy uvedené v ~~tejto p~~Príručke k procesu a kontrole VO/O.

Zároveň je prijímateľ povinný postupovať najmä v súlade s:

- ustanoveniami Zmluvy o poskytnutí NFP vrátane jej príloh;
- ustanoveniami Zmluvy o dielo uzatvorenej so zhotoviteľom;
- všeobecnými kritériami oprávnenosti definovanými v Príručke k oprávnenosti výdavkov;
- postupmi a pravidlami stanovenými v riadiacich dokumentoch RO;

Ak v súvislosti s implementáciou projektu dôjde k dodatočným výdavkom, ktoré si prijímateľ nárokuje z PSK, prijímateľ je povinný predložiť RO formou žiadosti o významnejšiu zmenu v súlade s prílohou č.1 Zmluvy o poskytnutí NFP všetky dokumenty a doklady, ktoré súvisia s týmito zmenami, a to najneskôr pri predložení

prvej žiadosti o platbu týkajúcej sa týchto dodatočných výdavkov. RO v rámci výkonu administratívnej finančnej kontroly ŽoP posudzuje oprávnenosť výdavkov, ktoré si prijímateľ nárokuje v súvislosti so zmenami (dodatočnými stavebnými prácami/službami).

RO posudzuje každý prípad dodatočného výdavku (ďalej aj ako „DV“) **individuálne** na základe konkrétnych skutočností a okolností uvedených v príslušnej dokumentácii:

- RO posudzuje oprávnenosť dodatočných výdavkov najmä z hľadiska nepredvídateľnosti⁵, jeho nevyhnutnosti pre realizáciu aktivít projektu a priamej väzby na aktivity projektu, minimalizácie DV pri rešpektovaní cieľov projektu a maximalizácie pomeru medzi vstupom a výstupom projektu;
- RO pri posudzovaní oprávnenosti zmien posúdi, či DV boli vynaložené účelne a hospodárne, a či spĺňajú všetky podmienky oprávnenosti;
- ~~schválená zmena realizácie projektu, ktorá má za následok zníženie výdavkov, neoprávňuje prijímateľa akýmkoľvek spôsobom zvyšovať iné výdavky na realizáciu daného projektu;~~
- výdavky, ktoré nebudú spĺňať podmienky oprávnenosti, budú považované zo strany RO ako neoprávnené na financovanie zo zdrojov EÚ a SR v rámci PSK;
- prijímateľovi budú preplatené iba oprávnené DV a to maximálne do výšky oprávnených výdavkov uvedených v Rozhodnutí o schválení ŽoNFP;
- v prípade akýchkoľvek pochybností je RO oprávnený vykonať finančnú kontrolu na mieste.

Ak RO schválil ŽoNFP, súčasťou ktorej bola rezerva⁶ na nepredvídané výdavky (nad rámec zmluvy o dielo medzi prijímateľom a zhotoviteľom/dodávateľom), prijímateľ ~~je v prípade čerpania výdavkov z rezervy povinný postupovať v zmysle podmienok schválených v ŽoNFP pre použitie rezervy a~~ uvádzať túto skutočnosť v rámci ŽoP tak, aby RO mohol identifikovať čerpanie výdavkov z rezervy. ~~Výdavky z rezervy na nepredvídateľné výdavky sú oprávnené až po schválení zmeny na strane RO. Prijímateľ môže čerpať výdavky z rezervy až po schválení zmeny zo strany poskytovateľa na základe predloženej žiadosti o významnejšiu zmenu v súlade s prílohou č.1 Zmluvy o poskytnutí NFP.~~

Povinnosti a postupy prijímateľa v prípade dodatočných výdavkov týkajúcich sa stavebných prác

V prípade akýchkoľvek zmien stavebných prác je prijímateľ povinný vykonať kontrolu nevyhnutnosti a nepredvídateľnosti každej takejto zmeny, ktorá je potrebná z hľadiska posúdenia oprávnenosti týchto zmien na úrovni RO. Zároveň je prijímateľ povinný pri každej zmene (najneskôr pri predkladaní prvej ŽoP, v ktorej sú tieto naviac práce zahrnuté) predložiť RO dokumentáciu nevyhnutnú pre posúdenie oprávnenosti využitia rezervy. V prípade vyzvania RO je prijímateľ povinný doplniť predloženú dokumentáciu k DV, príp. predložiť ďalšiu doplňujúcu dokumentáciu potrebnú na posúdenie oprávnenosti DV.

Povinnosti a postupy prijímateľa v prípade DV týkajúcich sa služieb stavebného dozoru

V prípade akýchkoľvek zmien služieb stavebného dozoru je prijímateľ povinný predložiť RO dokumentáciu nevyhnutnú pre posúdenie oprávnenosti využitia rezervy. V prípade vyzvania RO je prijímateľ povinný doplniť predloženú dokumentáciu k DV, príp. predložiť ďalšiu doplňujúcu dokumentáciu potrebnú na posúdenie oprávnenosti DV.

Upozornenie: Prijímateľ je povinný v procese prípravy projektov realizovať také opatrenia, ktorými bude predchádzať predvídateľným dodatočným výdavkom.

Neoprávnené dodatočné výdavky

Všeobecne sa za neoprávnené výdavky budú považovať dodatočné práce, ktoré vznikli na základe:

- a) predvídateľných skutočností v čase pred začatím procesu verejného obstarávania⁷,

⁵ Určujúci je dátum zverejnenia Oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vo vestníku VO

⁶ V prípade, ak má zhotoviteľ v ZoD alebo v zmluve o poskytnutí NFP uvedenú položku „rezerva“, neznamená to, že výdavky čerpané z tejto položky sú automaticky oprávnené

⁷ Určujúci je dátum zverejnenia Oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania vo vestníku VO

- b) nepresností v projektovej dokumentácii alebo vo výkaze výmer, ktoré boli predvídateľné, napr.:
- vo výkresovej časti je práca uvedená, ale chyba v rozpočte/vo výkaze výmer → vzniká nová položka,
 - nepresnosť/chyba v rozpočte/vo výkaze výmer (preklep, prepísané), napr. namiesto 1 km je uvedený 1 m → chyba 1000 %,
 - nepresnosti v množstvách jednotlivých položiek v rozpočte/vo výkaze výmer a odhadované množstvá výkazu výmer (odchýlky v množstvách),
- c) dodatočné požiadavky samosprávy (mestá, obce), fyzických a právnických osôb, ktoré boli vznesené až počas realizácie stavby (nové stavby a úpravy objektov, komunikácií, chodníkov, zastrešenie lávok, predĺženie podchodov a pod.),
- d) odmena za zlepšovací návrh v zmysle FIDIC,
- e) položky ocenené dočasnou jednotkovou cenou/sadzbou alebo predbežnou sumou,
- f) rekonštrukcie majetku prijímateľa, ktorý priamo nesúvisí s cieľmi a aktivitami projektu.

V prípade, že žiadateľ/prijímateľ bude využívať nadobudnutý hmotný a nehmotný majetok okrem realizácie projektu aj na iné aktivity/činnosti nesúvisiace s realizáciou projektu, **oprávnené** na financovanie z P SK a ŠR **sú len pomerné výdavky** na obstaranie tohto majetku⁸.

2. Nepriame výdavky

Nepriame výdavky budú oprávnené len prostredníctvom paušálnej sadzby (stanovenej vo výške 7 % z oprávnených priamych výdavkov).

3. Neoprávnené výdavky

Zoznam neoprávnených výdavkov je uvedený v Príručke k oprávnenosti výdavkov, ktorá tvorí prílohu č. 5 výzvy.

Do zoznamu neoprávnených výdavkov zároveň patria:

- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií prístupných motorovými vozidlami s výnimkou rekonštrukcie parkovísk za priepustné povrchy,
- výstavba a rekonštrukcia spevnených plôch prístupných motorovými vozidlami, napr. pre účely dočasného parkovania motorových vozidiel, s výnimkou rekonštrukcie spevnených plôch za priepustné povrchy,
- výstavba a rekonštrukcia ostatných spevnených plôch realizovaných ako súčasť verejného priestranstva slúžiaceho na pohyb osôb a obsluhy za nepriepustné povrchy s výnimkou projektov zabezpečujúcich odvedenie zrážkovej vody do zelenej alebo modrej infraštruktúry,
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií IV. triedy v zmysle vyhlášky č. 35/1984 Zb. ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon) za nepriepustné povrchy s výnimkou projektov zabezpečujúcich odvedenie zrážkovej vody do zelenej alebo modrej infraštruktúry,
- výstavba nových parkovacích miest,
- rekonštrukcia parkovacích miest, ktoré sú spoplatnené, s výnimkou spoplatnenia spojeného s výkonom verejných právomocí obce, mesta, resp. mestskej časti, uvedeným v príslušnom všeobecnom záväznom nariadení,

⁸ Bližšie informácie sú uvedené v Príručke k oprávnenosti výdavkov (príloha č. 5 výzvy).

- realizácia projektov na miestach, ktoré nie sú verejným priestranstvom a/alebo verejným priestranstvom s režimom kontroly vstupu resp. areálom s riadeným spôsobom prístupu.